

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการใช้บริการสินเชื่อกับ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการใช้บริการสินเชื่อกับ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 270 ตัวอย่าง สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 40-49 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ดำเนินกิจการประเภทการพาณิชย์ (ค้าส่ง/ค้าปลีก) ระยะเวลาการใช้สินเชื่อมากกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี รายได้เฉลี่ยต่อปีมากกว่า 1 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท ประเภทวงเงินสินเชื่อที่ใช้คือ เงินกู้ทั่วไป มีวงเงินสินเชื่อรวมไม่เกิน 3.0 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อที่ใช้มากที่สุดในามบัญญัติบุคคลธรรมดา และแหล่งข้อมูลที่ทราบการขอใช้บริการด้านสินเชื่อมาจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจ ของลูกค้าผู้ประกอบการ ขนาดกลาง และขนาดย่อมต่อการใช้บริการสินค้าและบริการ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ส่วนประสมการตลาด มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านพนักงาน ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ และปัจจัยด้านราคา ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาดมีค่าเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง สามารถสรุปค่าเฉลี่ย และปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญลำดับแรก ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 75 แสดงปัจจัยส่วนประสมการตลาด ค่าเฉลี่ยและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก

ปัจจัยส่วนประสมการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์	4.03	มีบริการที่ครบวงจร
ปัจจัยด้านราคา	3.51	จำนวนเงินที่ผ่อนต้องงวด
ปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ	3.59	ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้ สะดวกต่อการติดต่อ
ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด	3.42	มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ
ปัจจัยด้านพนักงาน	4.03	ความมีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์และมารยาทที่ดีของพนักงาน
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	4.25	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ	3.95	การให้คำตอบที่รวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 ปัญหาการใช้บริการสินค้าเชื่อมกับบมจ.ธนาคารกสิกรไทยในจังหวัดราชบุรี ของลูกค้าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมให้ความสำคัญของปัญหาต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับน้อยในทุกปัจจัย ได้แก่ ปัญหาด้านราคา ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ปัญหาด้านส่งเสริมการตลาด ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านกระบวนการให้บริการ ปัญหาด้านพนักงาน และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ตามลำดับ สามารถสรุปค่าเฉลี่ยและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญอันดับแรก ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 76 แสดงปัญหาต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด ค่าเฉลี่ยและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก

ปัญหาส่วนประสมการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ปัญหาย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์	2.07	หลักประกัน/ภาระการค้ำประกันมากเกินไป
ปัญหาด้านราคา	2.35	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูงกว่าธนาคารอื่น
ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	2.30	สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ
ปัญหาด้านส่งเสริมการตลาด	2.17	ไม่มีส่วนลดหรือไม่มีการยกเว้นค่าธรรมเนียม
ปัญหาด้านพนักงาน	1.81	พนักงานให้บริการลูกค้าไม่เสมอภาค
ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	1.62	ภายในธนาคารไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรทัศน์ น้ำดื่ม ชา กาแฟ หนังสือพิมพ์ วารสารต่าง ๆ เก้าอี้นั่งพัก และห้องน้ำ
ปัญหาด้านกระบวนการให้บริการ	1.95	เอกสารยุ่งยาก ซับซ้อนในการทำนิติกรรม

ส่วนที่ 4 ปัจจัยส่วนประสมการตลาด ที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการใช้บริการสินเชื่อกับ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี จำแนกตาม ประเภทธุรกิจ รายได้เฉลี่ยต่อปี และวงเงินสินเชื่อ

จำแนกตามประเภทธุรกิจ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด ที่มีค่าเฉลี่ยรวมในลำดับแรกคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรกทุกประเภทอุตสาหกรรม ให้ความสำคัญในเรื่องความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร สรุปได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 77 แสดงปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
อุตสาหกรรมการผลิต	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
การบริการ	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
รับเหมาก่อสร้าง	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
อสังหาริมทรัพย์	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
การพาณิชย์ (ค้าส่ง/ค้าปลีก)	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
เกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
แปรรูปอาหารทะเล	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร

จำแนกตามประเภทรายได้เฉลี่ยต่อปี จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด ที่มีค่าเฉลี่ยรวมในลำดับแรก และปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 1 ล้านบาท ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านพนักงาน เป็นอันดับแรก โดยมีปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในเรื่องพนักงานให้คำแนะนำ และคำปรึกษาอย่างถูกต้องโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย / ความรู้และความสามารถของพนักงาน / พนักงานมีความน่าเชื่อถือ / ความมีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ และมารยาทที่ดีของพนักงาน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้มากกว่า 1 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท มากกว่า 10 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท และมากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไป ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นอันดับแรก โดยมีปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในเรื่อง ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 78 แสดงปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จำแนกตามประเภทรายได้เฉลี่ยต่อปี

รายได้เฉลี่ยต่อปี	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
ต่ำกว่า 1 ล้านบาท	ปัจจัยด้านพนักงาน	พนักงานให้คำแนะนำ และคำปรึกษาอย่างถูกต้องโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย / ความรู้และความสามารถของพนักงาน / พนักงานมีความน่าเชื่อถือ / ความมีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ และมารยาทที่ดีของพนักงาน
มากกว่า 1 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
มากกว่า 10 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
มากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไป	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร

จำแนกตามประเภทวงเงินสินเชื่อ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด ที่มีค่าเฉลี่ยรวมในลำดับแรกและปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ได้แก่ วงเงินสินเชื่อไม่เกิน 3.0 ล้านบาท ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ เป็นลำดับแรก โดยมีปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ในเรื่องการให้คำตอบที่รวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ ส่วนวงเงินสินเชื่อ 3.1-10.0 ล้านบาท และวงเงินสินเชื่อ 10.1-400.0 ล้านบาท ให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นอันดับแรก โดยมีปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ในเรื่องความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 79 แสดงปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จำแนกตามประเภทวงเงินสินเชื่อ

วงเงินสินเชื่อ	ปัจจัยที่ส่วนประสมทางการตลาด	ปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
ไม่เกิน 3.0 ล้านบาท	ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ	การให้คำตอบที่รวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ
3.1-10.0 ล้านบาท	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร
10.1-400.0 ล้านบาท	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร

ส่วนที่ 5 ปัญหาในการใช้บริการสินเชื่อกับบมจ.ธนาคารกสิกรไทยในจังหวัดราชบุรี ของลูกค้าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตาม ประเภทธุรกิจ รายได้เฉลี่ยต่อปี และวงเงินสินเชื่อ

จำแนกตามประเภทธุรกิจ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับน้อยทุกปัจจัย โดยธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมการผลิตและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ให้ความสำคัญปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ปัจจัยย่อยลำดับแรกในเรื่องสถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ ส่วนธุรกิจบริการ, รับเหมาก่อสร้าง, การพาณิชย์ (ค้าส่ง/ค้าปลีก), เกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ ให้ความสำคัญปัญหาด้านราคา ปัจจัยย่อยลำดับแรก ในเรื่องค่าธรรมเนียมจัดการให้สูงกว่าธนาคารอื่น เช่นเดียวกับ ธุรกิจอาหารทะเลแปรรูป ให้ความสำคัญปัญหาด้านราคา ปัจจัยย่อยลำดับแรก ในเรื่อง อัตราดอกเบี้ยสูง/มากกว่าธนาคารอื่น ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 80 แสดงปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	ปัญหาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ปัจจัยย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
อุตสาหกรรมการผลิต	ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ
การบริการ	ปัญหาด้านราคา	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น
รับเหมาก่อสร้าง	ปัญหาด้านราคา	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น
อสังหาริมทรัพย์	ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	จำนวนสาขาของธนาคารมีน้อย ไม่เพียงพอในการใช้บริการ / สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ
การพาณิชย์ (ค้าส่ง/ค้าปลีก)	ปัญหาด้านราคา	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น
เกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์	ปัญหาด้านราคา	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น
อาหารทะเลแปรรูป	ปัญหาด้านราคา	อัตราดอกเบี้ยสูง/มากกว่าธนาคารอื่น / ค่าธรรมเนียมหนังสือค้ำประกันสูง/มากกว่าธนาคารอื่น / ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น / ค่าใช้จ่ายในการประเมินหลักทรัพย์ประกันสูง/มากกว่าธนาคารอื่น / จำนวนเงินที่ผ่อนต้องงวดสูง/มากกว่าธนาคารอื่น

จำแนกตามประเภทรายได้เฉลี่ยต่อปี จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับน้อยทุกปัจจัย โดยรายได้เฉลี่ยต่อปี ต่ำกว่า 1 ล้านบาท ให้ความสำคัญปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยย่อยลำดับแรก ในเรื่องหลักประกัน/ภาระค้ำประกันมากเกินไป รายได้เฉลี่ยต่อปี มากกว่า 1 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาทและ รายได้มากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไป ให้ความสำคัญปัญหาด้านราคา ปัจจัยย่อยลำดับแรก ในเรื่องค่าธรรมเนียมจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น ส่วนรายได้เฉลี่ยมากกว่า 10 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท และมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท ให้ความสำคัญปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ปัจจัยย่อยลำดับแรกในเรื่อง สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 81 แสดงปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จำแนกตามประเภทรายได้เฉลี่ยต่อปี

รายได้เฉลี่ยต่อปี	ปัญหาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ปัญหาย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
ต่ำกว่า 1 ล้านบาท	ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์	หลักประกัน/ภาระการค้ำประกันมากเกินไป
มากกว่า 1 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท	ปัญหาด้านราคา	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น
มากกว่า 10 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ
มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	สถานที่จอดรถคับแคบ ไม่เพียงพอ
มากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไป	ปัญหาด้านราคา	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น

จำแนกตามประเภทวงเงินสินเชื่อ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญต่อปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาด มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับน้อยทุกปัจจัย โดยวงเงินสินเชื่อไม่เกิน 3.0 ล้านบาท ให้ความสำคัญปัญหาด้านราคา ปัจจัยย่อยลำดับแรก ในเรื่องค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น ส่วนวงเงินสินเชื่อ 3.1-10.0 ล้านบาท และวงเงินสินเชื่อ 10.1-400.0 ล้านบาท ให้ความสำคัญปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ปัจจัยย่อยลำดับแรกในเรื่อง สถานที่จอดรถคับแคบ ไม่เพียงพอ ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 82 แสดงปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จำแนกตามประเภทวงเงินสินเชื่อ

วงเงินสินเชื่อ	ปัญหาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ปัญหาย่อยที่ให้ความสำคัญลำดับแรก
ไม่เกิน 3.0 ล้านบาท	ปัญหาด้านราคา	ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น
3.1-10.0 ล้านบาท	ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	สถานที่จอดรถคับแคบ ไม่เพียงพอ
10.1-400.0 ล้านบาท	ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	สถานที่จอดรถคับแคบ ไม่เพียงพอ

อภิปรายผลการศึกษา

จากสรุปผลการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของลูกค้าผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อการใช้บริการสินเชื่อกับ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี โดยใช้แนวคิดด้านความพึงพอใจของลูกค้า (Customer satisfaction) ของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะฯ (2546 : 90 อ้างอิงจาก Kotler, 2003) ทฤษฎีส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix หรือ 7 Ps) ของ Philip Kotler ปี 2000: (อคุลย์ จาตุรงค์กุล, 2543 : 312-314) และวรรณกรรมที่ได้ทบทวน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยส่วนประสมการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจระดับมากต่อปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นอันดับแรก ซึ่งปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ คือความมีชื่อเสียง และภาพพจน์ของธนาคารรองลงมาคือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านพนักงาน ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ ปัจจัยด้านราคา สำหรับปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลธิชา ไชยทิพย์ ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการด้านสินเชื่อของธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) สาขาเชียงใหม่ พบว่า ผู้ใช้บริการ มีความพึงพอใจในบริการด้านสินเชื่อของธนาคาร ในระดับมากคือ ปัจจัยด้านบุคลากร ซึ่งปัจจัยย่อยคือ พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์และความเป็นกันเอง และมีความพึงพอใจในระดับน้อยคือ ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด ส่วนปัจจัยอื่น ๆ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของปริดา ชื่นจิตต์ศิริ ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อบริการด้านสินเชื่อของศูนย์ธุรกิจลูกค้าบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหลังใช้บริการด้านสินเชื่อ ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมาก คือ ด้านบุคลากร ได้แก่ พนักงานสินเชื่อมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นกันเอง ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านผลิตภัณฑ์ ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในระดับปานกลาง คือ ด้านราคา และด้านส่งเสริมการตลาด

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ เป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่น่าเสนอแก่ตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและต้องสร้างคุณค่า (Value) ให้เกิดขึ้น การสร้างบริการเพื่อให้บริการที่ตรงคุณค่า จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ มีบริการที่ครบวงจร ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี คุรุขงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี พบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับวงเงินสินเชื่อที่ธนาคารให้แก่ลูกค้า เป็นอันดับแรก และยังไม่สอดคล้องกับการศึกษาของปริดา ชื่นจิตต์ศิริ ที่ศึกษาเรื่องความพึง

พอใจของลูกค้าต่อบริการด้านสินเชื่อของศูนย์ธุรกิจลูกค้าบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหลังใช้บริการด้านสินเชื่อในระดับมากคือ ประเภทสินเชื่อทั้งระยะสั้นและระยะยาวมีให้เลือกใช้บริการหลากหลาย

ปัจจัยด้านราคา เป็นส่วนของต้นทุนทั้งหมดที่ลูกค้าต้องจ่ายในการแลกเปลี่ยนกับสินค้าและบริการ รวมถึงเวลา ความพยายามในการใช้ความคิด และการก่อพฤติกรรม ซึ่งจะต้องจ่ายพร้อมราคาของสินค้าที่เป็นตัวเงิน การตั้งราคาค่าบริการ มีการเรียกราคาของบริการได้หลายแบบ และราคาที่ตั้งขึ้นสำหรับคิดค่าบริการ จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรกคือ จำนวนเงินที่ผ่อนต้องงวด ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ โกวิท มหินชัย ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการด้านสินเชื่อของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้กับธนาคารเหมาะสมเป็นอันดับแรก และยังไม่สอดคล้องกับการศึกษาของปรีดา ชื่นจิตต์ศิริ ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อบริการด้านสินเชื่อของศูนย์ธุรกิจลูกค้าบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหลังใช้บริการด้านสินเชื่อในระดับปานกลางคือ อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม

ปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ เป็นกระบวนการการทำงานที่จะทำให้สินค้าหรือบริการไปสู่ตลาดเพื่อให้บริโภคได้บริโภคสินค้าหรือบริการตามที่ต้องการ จากศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรกคือ ท่าเลที่ตั้งอยู่ใกล้สะดวกต่อการติดต่อ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี ครุขงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับ ท่าเลที่ตั้งของธนาคารอยู่ใกล้สะดวกต่อการเดินทาง เป็นอันดับแรก และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของปรีดา ชื่นจิตต์ศิริ ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของลูกค้าต่อบริการด้านสินเชื่อของศูนย์ธุรกิจลูกค้าบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหลังใช้บริการด้านสินเชื่อ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คือ สามารถติดต่อใช้บริการได้ทางโทรศัพท์

ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด เป็นการสื่อสารการตลาดที่ต้องแน่ใจว่าตลาดเป้าหมายเข้าใจและให้คุณค่าแก่สิ่งที่เสนอขาย จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรกคือ มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ โกวิท มหินชัย ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการด้านสินเชื่อของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อปัจจัยด้านการ

โฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลธิชา ไชยทิพย์ ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการด้านสินเชื่อ ของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) สาขาเชียงใหม่ พบว่า ลูกค้านี้มีความพึงพอใจในระดับน้อยและปัจจัยย่อยที่ลูกค้าให้ความสำคัญได้แก่ การประชาสัมพันธ์โดยการใส่แผ่นพับ

ปัจจัยด้านพนักงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ ความมีน้ำใจมีมนุษยสัมพันธ์และมารยาทที่ดีของพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปริดา ชื่นจิตต์ศิริ ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของลูกค้าต่อบริการด้านสินเชื่อของศูนย์ธุรกิจลูกค้าบรรษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหลังใช้บริการด้านสินเชื่อ ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมาก คือ ด้านบุคลากร ได้แก่ พนักงานสินเชื่อมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นกันเอง และยังสอดคล้องกับการศึกษาของชาติรี คุรุรงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการ ที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัจจัยด้านบุคลากร ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับ ความมีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นกันเอง และมารยาทที่ดีของพนักงาน เป็นอันดับแรก

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ ความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชาติรี คุรุรงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับ ความมีชื่อเสียงของธนาคาร เป็นอันดับแรก และไม่สอดคล้องกับ การศึกษาของ ชลธิชา ไชยทิพย์ ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการด้านสินเชื่อของธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) สาขาเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านการสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ ระบบรักษาความปลอดภัยของธนาคาร

ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรก คือ การให้คำตอบที่รวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชาติรี คุรุรงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับ คำตอบที่รวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ เป็นอันดับแรก แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของปริดา ชื่นจิตต์ศิริ ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของ

ลูกค้าต่อบริการด้านสินเชื่อของศูนย์ธุรกิจลูกค้าบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหลังใช้บริการด้านสินเชื่อในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ มีระบบการทำงานที่ถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้

สำหรับผลการศึกษา ปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญของปัญหาปัจจัยส่วนประสมการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งปัญหาส่วนประสมการตลาดแต่ละปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยระดับน้อย เรียงตามลำดับดังนี้ ปัญหาด้านราคา รองลงมาคือ ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ปัญหาด้านส่งเสริมการตลาด ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านกระบวนการให้บริการ ปัญหาด้านพนักงาน และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชลธิชา ไชยทิพย์ ที่ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อบริการด้านสินเชื่อของธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) สาขาเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่ผู้ใช้บริการพบมากเป็นอันดับแรกคือ ปัญหาด้านราคาในการใช้บริการด้านสินเชื่อ

ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ หลักประกัน/ภาระการค้ำประกันมากเกินไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี ครุชงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่า ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรกคือ เอกสารที่ใช้ในการขอสินเชื่อมีจำนวนมากมีความยุ่งยาก

ปัญหาด้านราคา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ ค่าธรรมเนียมในการจัดการเงินกู้สูง/มากกว่าธนาคารอื่นเป็นอันดับแรก ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี ครุชงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัญหาด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรก คือ อัตราดอกเบี้ยสูง/มากกว่าธนาคารอื่น

ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี ครุชงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรกคือ สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ

ปัญหาด้านส่งเสริมการตลาด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือไม่
มีส่วนลดหรือไม่มีการยกเว้นค่าธรรมเนียม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี คุรุรงาม ที่ศึกษาเรื่อง
ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของ
ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัญหาด้านส่งเสริมการตลาด
ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรกคือ ไม่มีส่วนลดหรือไม่มีการ
ยกเว้นค่าธรรมเนียม

ปัญหาด้านพนักงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ พนักงาน
ให้บริการลูกค้าไม่เสมอภาค ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี คุรุรงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วน
ประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของ
ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัญหาปัจจัยด้านบุคลากร
ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรกคือ มีพนักงานบริการไม่
เพียงพอ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก
คือ ภายในธนาคารไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรทัศน์ น้ำดื่ม ชา กาแฟ หนังสือพิมพ์ วารสาร
ต่างๆ เก้าอี้นั่งพัก และห้องน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี คุรุรงาม ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วน
ประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์ของ
ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทาง
กายภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรกธนาคารไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก
เช่น โทรทัศน์ น้ำดื่ม ชา กาแฟ หนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ เก้าอี้นั่งพัก และห้องน้ำ

ปัญหาด้านกระบวนการให้บริการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก
คือ เอกสารยุ่งยากซับซ้อนในการทำนิติกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาตรี คุรุรงาม ที่ศึกษา
เรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อธุรกิจกับธนาคารพาณิชย์
ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัญหาด้านกระบวนการ
ให้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ปัญหาที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอันดับแรกคือ การให้คำตอบใน
การอนุมัติสินเชื่อล่าช้า

ข้อค้นพบ

ความพึงพอใจของลูกค้าประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการใช้บริการสินเชื่อกับ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้บริการสินเชื่อกับ บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ในเรื่องความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับในส่วนของ การให้ความสำคัญของปัญหาต่อความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุดคือ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และยังพบอีกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่งเสริมการตลาด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยย่อยได้แก่ การมีส่วนลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม ซึ่งธนาคารควรมีการพัฒนา ปรับปรุง ให้ลูกค้ามีความพึงพอใจมากขึ้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการของผู้ใช้บริการสินเชื่อกับ บมจ. ธนาคารกสิกรไทย ในจังหวัดราชบุรี

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญของปัญหาต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาด ในด้านปัญหาด้านราคา ซึ่งปัจจัยย่อยได้แก่ ค่าธรรมเนียมในการจัดการให้กู้สูง/มากกว่าธนาคารอื่น โดยมีค่าเฉลี่ย 2.52 (ปานกลาง) และปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ซึ่งปัจจัยย่อยได้แก่ สถานที่จอดรถคับแคบไม่เพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.09 (ปานกลาง) เช่นกัน ซึ่งธนาคารควรมีการพัฒนา ปรับปรุง ให้ลูกค้ามีความพึงพอใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการด้านสินเชื่อของธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในจังหวัดราชบุรี สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้สูงสุดดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ลูกค้าให้ความสำคัญลำดับแรก คือได้จากประเภทอุตสาหกรรม, ระดับรายได้เฉลี่ยต่อปี และระดับวงเงินสินเชื่อของส่วนใหญ่ คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ในเรื่องความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ของธนาคารกสิกรไทย ดังนั้น ธนาคารจึงควรรักษาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของธนาคารให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าที่ใช้บริการและมาใช้บริการมากยิ่งขึ้น

2. ด้านผลิตภัณฑ์

ธนาคารมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า ในแต่ละประเภทธุรกิจ ระดับวงเงิน และระดับรายได้เฉลี่ยต่อปีของลูกค้า ควรมีการพัฒนาการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของลูกค้าให้มากขึ้นต่อไปในอนาคต

3. ด้านพนักงาน

พนักงานของ บมจ.ธนาคารกสิกรไทยควรมีทักษะ และความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของธนาคาร ที่สามารถให้คำปรึกษากับลูกค้าที่มาใช้บริการสินเชื่อได้ ธนาคารควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานมีใจรักการให้บริการ สร้างความพึงพอใจ และเกิดความประทับใจของลูกค้าให้มากขึ้น

4. ด้านกระบวนการให้บริการ

ธนาคารควรมีมาตรฐานการให้บริการที่รวดเร็วในการสนองตอบต่อความต้องการของลูกค้ารวดเร็ว เช่น การแจ้งผลการอนุมัติวงเงินสินเชื่อได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อกับธนาคาร

5. ด้านสถานที่ให้บริการ

ธนาคารควรเพิ่มสาขารองรับลูกค้าในจังหวัดราชบุรี ให้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันมีสาขาเพียง 4 แห่ง เท่านั้น เพื่อความสะดวกในการติดต่อ และสาขาควรมีสถานที่จอดรถเพียงพอในการรองรับลูกค้าที่มาใช้บริการ

6. ด้านราคา

เพื่อความสามารถในการแข่งขันของธนาคาร และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าของธนาคารให้มากขึ้น ธนาคารจึงควร

- ธนาคารจึงควรพิจารณาปรับลดค่าธรรมเนียมในการจัดการให้กู้ สำหรับลูกค้าของธนาคารที่ต้องการใช้บริการด้านสินเชื่อกับธนาคาร เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ลูกค้ามาใช้บริการกับธนาคาร
- ธนาคารควรพิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อที่จะช่วยแบ่งเบาภาระให้กับลูกค้า และยังเป็นแรงจูงใจให้ลูกค้ามีความรับผิดชอบต่อการหนี้ที่มีกับธนาคาร

7. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

ธนาคารควรเข้าถึงกลุ่มลูกค้าในแต่ละพื้นที่และลูกค้าจะได้ทราบข้อมูลของธนาคารมากขึ้น
ธนาคารควรมีการปรับปรุงดังนี้

- ธนาคารควรมีการใช้สื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมครอบคลุมพื้นที่ลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย และต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ลูกค้าเกิดแรงจูงใจในการใช้บริการกับธนาคารเพิ่มขึ้น
- ธนาคารควรมีการจัดสัมมนาลูกค้าผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มความรู้ในสถานะเศรษฐกิจและธุรกิจปัจจุบัน หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ธนาคารเสนอต่อลูกค้า เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ลูกค้ามาใช้บริการกับธนาคารเพิ่มมากขึ้น